Sytuacja kobiet na rynku pracy w krajach Unii Europejskiej. Doświadczenie Polski po 1989 roku

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie……4

1. Rynek pracy w krajach Unii Europejskiej – perspektywa ogólna
1.1. Pojęcie pracy i rynku pracy……..6
1.2. Charakterystyka rynku pracy w krajach Unii Europejskiej……10
1.3. Sytuacja na polskim rynku pracy po 1989 roku……19

2. Pozycja kobiet na rynku pracy w zjednoczonej Europie
2.1. Kobieta jako pracownik – specyfika sytuacji……27
2.2. Podstawy prawne funkcjonowania kobiet na rynku pracy w UE i Polsce…….30
2.3. Wysokość zarobków……..35
2.4. Samozatrudnienie jako forma obecności kobiet na rynku pracy……41

3. Bezrobocie kobiet jako istotny problem społeczny Unii Europejskiej
3.1. Skala oraz charakterystyka bezrobocia kobiet w Polsce i pozostałych krajach UE…46
3.2. Przyczyny i konsekwencje braku pracy dla kobiet w polityce wewnętrznej i stosunkach
społecznych krajów unijnych……54
3.3. Wspólne działania państw członkowskich UE na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet oraz
promocji równouprawnienia na rynku pracy…60
3.4. Aktywne i pasywne formy zapobiegania bezrobociu kobiet w Polsce…….67

Zakończenie……71

Bibliografia……73

Wprowadzenie

Zagadnieniem, które stanowi jeden z najistotniejszych problemów społecznych i ekonomicznych większości krajów Unii Europejskiej, jest pozycja kobiet na rynku pracy.

Zdecydowana większość państw członkowskich zmaga się z różnorakimi przejawami dyskryminacji pracowników płci żeńskiej oraz barierami w równym dostępie kobiet do rynku pracy. Trudna sytuacja kobiet w wieku produkcyjnym nie odnosi się wyłącznie do grupy aktywnej zawodowo, ale przejawia się już na etapie poszukiwania pracy. Kobiety są dyskryminowane już w czasie rekrutacji, stąd ich pozycja wyjściowa – uwarunkowana dodatkowo silnie funkcjonującymi w świadomości społecznej stereotypami na temat społecznych ról – jest znacznie trudniejsza niż w przypadku mężczyzn. Z tego powodu istotnym problemem staje się zjawisko bezrobocia wśród kobiet. Zdobycie upragnionej posady rzadko oznacza koniec dyskryminacji.

Mimo wprowadzenia rozwiązań legislacyjnych, których celem promowanie równości płci, kobiety nadal napotykają irracjonalne przeszkody w awansie, otrzymują niższe wynagrodzenie, częściej padają ofiarą molestowania seksualnego w miejscu pracy czy spotykają się z licznymi trudnościami w związku koniecznością pogodzenia życia zawodowego z prywatnym. Wymienione zjawiska, składające się na pozycję kobiet na rynku pracy, nie stanowią wyłącznie polskiej domeny, ale w różnym stopniu dotyczą większości państw członkowskich UE. Mimo systematycznej poprawy sytuacji na rynku pracy, wprowadzania metod aktywizacji bezrobotnych kobiet i nowych rozwiązań prawnych oraz walki z dyskryminacją ze względu na płeć, kobieta-pracownik i poszanowanie jej praw pozostają nadal priorytetowymi wyzwaniami dla polityki wspólnotowej i państwowej.

Przedmiotem zainteresowania niniejszej pracy jest pozycja kobiet-pracowników w Polsce w świetle sytuacji panującej na unijnych rynkach pracy. Autorka starała się odpowiedzieć na pytanie, czy sytuacja żeńskiej części pracowników na rynkach pracy krajów członkowskich UE wykazuje cechy wspólne i jak na tym tle przedstawia się sytuacja kobiet pracujących w Polsce. Celem badawczym pracy było zatem nakreślenie kompleksowego obrazu sytuacji kobiet na rynku pracy w Polsce oraz porównanie go do sytuacji w pozostałych krajach Wspólnoty.

Praca składa się z trzech części.

Rozdział I. omawia teoretyczne zagadnienia rynku pracy oraz przedstawia wstępną charakterystykę warunków pracy w Polsce i pozostałych krajach Unii. Autorka w pierwszej części rozdziału omówiła szereg definicji pracy oraz rynku pracy, które zostały sformułowane na gruncie różnorodnych dyscyplin naukowych: socjologii, filozofii, polityki społecznej czy teologii. Zdefiniowanie podstawowych pojęć było konieczną podstawą do prowadzenia dalszych rozważań.

Rozdział II. to próba charakterystyki położenia kobiet aktywnych zawodowo. Autorka starała się wskazać najistotniejsze przyczyny, które wpływają na dyskryminację zawodową kobiet. Istotną cześć rozdziału zajmuje przedstawienie rozwiązań legislacyjnych, wśród których – obok polskiego Kodeksu Pracy czy Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – zostały omówione elementy prawnego dorobku UE, które stanowią od 1 maja 2004 roku cześć prawa krajowego. Ponadto omówiono szerzej zjawisko dyskryminacji kobiet w sferze zarobków. Na koniec przedstawiono zagadnienie samozatrudnienia jako jedną z metod zapobiegania bezrobociu oraz rozwiązania problemu tzw. szklanego sufitu.

Ostatni rozdział został w całości poświęcony problemowi bezrobocia kobiet. Obok analizy danych statystycznych w poszczególnych państwach na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat, zostały zarysowane przyczyny historyczne, kulturowe oraz systemowe i instytucjonalne, z powodu których kobiety napotykają większe od mężczyzn trudności w znalezieniu pracy. Ponadto omówiono negatywne konsekwencje zjawiska bezrobocia kobiet. Dalsza cześć rozdziału została poświęcona wspólnym działaniom krajów członkowskich na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet oraz promocji równouprawnienia płci, jak również omówieniu wykorzystania aktywnych i pasywnych narzędzi walki z bezrobociem kobiet.

Dla niniejszej pracy szczególnie cenne okazały się opracowania Haliny Sobockiej-Szczapy Unia Europejska-Polska. Sytuacja na rynku pracy w latach 90., Agaty Zadrożnej, Aktywność kobiet na rynku pracy oraz Władysława Ratyńskiego Problemy i dylematy polityki społecznej w Polsce. Rozważania teoretyczno-definicyjne w znacznej mierze zostały oparte na publikacji Tadeusza Borkowskiego i Aleksandra Marcinkowskiego, Bezrobocie w perspektywie socjologicznej. Istotną pomoc stanowiły również liczne publikacje naukowe poświęcone równouprawnieniu i sytuacji kobiet na rynku pracy, które powstały dzięki środkom EFS i inicjatywy wspólnotowej EQUAL, m. in.: Gender index.

Monitorowanie równości kobiet i mężczyzn w miejscu pracy pod redakcją Ewy Lisowskiej, praca Genderowy index problemów, genderowy index rozwiązań czy raport Banku Światowego Płeć a możliwości ekonomiczne w Polsce: czy kobiety straciły na transformacji. Ponieważ duża część, zwłaszcza najnowszych danych jest niedostępna w wersji papierowej, istotną pomocą były zasoby internetowe – zwłaszcza oficjalna strona EUROSTAT, GUS oraz publikacje zamieszczone na stronach rządowych.

Liczba stron	74
Nazwa Szkoły Wyższej	Uniwersytet Gdański
Rodzaj pracy	magisterska
Rok oddania	2009

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!